

Concept-Antwoorden op technische vragen Kitty Kruger ten aanzien van Cultuurnota Dordrecht 2030.

- Blz. 8 staat dat het Dordrechts Museum mensen de kans geeft hun mentale gezondheid te bevorderen. Kunnen daar wat voorbeelden van worden gegeven.
Uit divers wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het actief of passief deelnemen aan kunst en cultuur een positief effect heeft op onze (mentale) gezondheid. Het Dordrechts Museum speelt hier actief op met projecten als 'Kunst op de koffie', 'Gouden Dans' (.i.s.m. Kunstmin). Deze projecten die als neveneffect hebben om eenzaamheid te bestrijden en die mensen die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst en cultuur dat op deze manier alsnog kunnen. Daarnaast is het Dordrechts Museum gestart met de pilot 'Museum op recept', i.s.m. het Bonnefantemuseum en Museum van de Geest, waarbij kleine groepen onder begeleiding van een museumdocent naar kunst kunnen kijken, om te werken aan hun mentale veerkracht en negatieve gedachten.
- In de nota wordt steeds gesproken over “stad”. Wanneer wordt er over de stad = centrum gesproken en wanneer over de stad = gemeente. *We bedoelen met 'stad' in de nota de gemeente*
- Blz.9 erfgoed: aandacht aan immaterieel erfgoed: kunnen daar voorbeelden van worden genoemd ipv de verzamelingen. *Het gaat bijvoorbeeld over gewoontes en tradities als de jaarlijkse Mattheuspassion, kerstcircus en alle verhalen die worden verteld en doorgegeven door theater, dans en muziek bijvoorbeeld 'Theater na de Dam'.*
- Blz. 9. Het gemeentelijk beleid voor behoud van monumenten ed laten we hier buiten beschouwing omdat het in apart beleid staat. Hoe kunnen we deze twee dan aan elkaar verbinden? Omdat juist in (leegstaande) monumenten regelmatig (tijdelijk) culturele organisaties gebruik maken van deze panden. *De verbinding zit inderdaad bijvoorbeeld in culturele voorzieningen die in erfgoed zijn gehuisvest. Hierover is intern goed contact en kijken we naar mogelijkheden om leegstaande monumenten en vragen naar ruimte vanuit culturele organisaties met elkaar te matchen.*
- Blz.9 Wanneer zijn de voorbereidingen klaar voor de verbindingen van media en cultuur en de bioscopen. *Er zijn geen acties gepland voor extra verbinding tussen media en cultuur en bioscopen.*
En wanneer zijn de voorbereidingen voor het mediabeleid klaar? *In het voorjaar 2024 wordt het mediabeleid aangeboden aan de raad (zie ook RIB over RTV Dordrecht oktober 2023).*
- Blz 13: Bevorderen van cultuur met Dordtpas. Met Dordtpas heb je gratis toegang tot verschillende Dordtse musea. Wordt dit goed genoeg gecommuniceerd zodat we ECHT barrières wegnemen voor inwoners die van cultuur willen genieten?
Alle acties, waaronder de gratis toegang tot de Dordtse musea en speciale acties (bv. gratis koffie of rondleiding) staan altijd op de Dordtpas-website. Dit zien de pashouders ook in hun app. Met regelmaat worden de pashouders attent op de mogelijkheid van de musea via onze nieuwsbrieven en social media. Er zijn behoorlijk wat volgers en de acties worden goed gelezen. Wij kunnen altijd zien hoeveel mensen gebruik hebben gemaakt van het museumbezoek en kunnen dit vergelijken met voorgaande jaren. We zien dat er een stijgende lijn in zit (in 2023 4535 bezoeken; in 2022 2640 bezoeken met Dordtpas).

- Blz.14. Wat is de stand van zaken tav het ondersteunen van de cultuurmakelaar bij het aanvragen van subsidies. Bijvoorbeeld hoe vaak is dit het afgelopen jaar gebeurd? En wie vraagt de subsidie dan aan. Nieuwe makers? Groepen inwoners?
  - *Het ondersteunen van aanvragers met een potentiële aanvraag gebeurt doorlopend, met een extra piek rondom de deadlines van 1 oktober en 1 april voor de reguliere subsidieregeling Cultuur, waarbij ook één of meerdere spreekuren worden georganiseerd. Deze spreekuren lopen goed, met ongeveer 8-10 initiatiefnemers per keer die dit bezoeken. Vragen gaan overigens niet altijd over gemeentelijke subsidieaanvragen, maar ook over crowdfunding, externe fondsen, samenwerkingsmogelijkheden met culturele organisaties of maatschappelijke organisaties, vergunningen, kunst in de openbare ruimte, etc. De cultuurmakelaar koppelt hen dan aan de juiste persoon.*
  - *Daarnaast is afgelopen jaar in Pictura een avond georganiseerd door de cultuurmakelaar i.s.m. het beeldend kunst loket en Voordekunst 'Hoe financier ik mijn project'. Deze avond werd goed bezocht door een divers gezelschap van makers, culturele organisaties, amateurkunstverenigingen en evenementenorganisatoren. Ook wordt er tijdens het Netwerk Amateurkunst extra aandacht gevraagd voor de regelingen en kunnen er aparte adviesgesprekken met de cultuurmakelaar worden ingepland.*
  - *De afgelopen 2 jaar zien we dat de regelingen bijna altijd overvraagd wordt en dat het budget wordt opgemaakt, daaruit kunnen we concluderen dat de subsidieregelingen beter bekend zijn geworden. We zien ook dat er nieuwe initiatieven bijkomen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, mooie voorbeelden zijn 'Sterren in het park', 'Kaalstaart', 'Dordts verhalentafels', 'Kunsthoeve', 'Kunsthoeve', 'The Big Draw'. Dit gebeurt deels vanuit nieuwe makers, deels vanuit lokale initiatieven waar een lokale organisatie uit de wijk bij betrokken wordt die subsidie aanvraagt.*
- Blz.14 promotie en communicatie. Hoe wordt er gewerkt aan meer zichtbaarheid door bijvoorbeeld digitale reclame borden zoals bij de afrit vanuit Rotterdam naar de stad. Of bij bushaltes, station.

Er is een nieuwe website Cultuurindordrecht.nl. Er zal op diverse manieren meer zichtbaarheid komen: via online advertenties (social media), uitkalenders op diverse plekken (oa Dordt Centraal), outdoor communicatie (abri's in bushokjes, driehoeksborden, snelwegbord en vlaggen). Er is gestart met een regionale campagne: Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, 's Gravendeel, Puttershoek, Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam.

In juni staat een 2e campagne gepland. Hiervoor gaan we outdoor adverteren op digitale abri's in de metrohalte van Rotterdam Centraal naar Ahoy, tijdens aanvang/vertrek North Sea Jazz. En op het grote scherm op Rotterdam Centraal.
- Misschien hebben de cultuurmakers ideeën over hoe promotie en communicatie moet / kan plaatsvinden? Wordt hiermee door Dordrecht marketing contact gezocht? *Het plan in ontwikkeld iom de organisaties in het Cultureel Platform. Iedereen kan aansluiten om partner te worden.*
- Blz. 15. Cultuur met Kwaliteit: wie is de penvoerder? [SCE/SOC](#)
- Blz 15. Wat is de stand van zaken tav het cultuurmenu. Hoe vaak is van welk onderdeel gebruik gemaakt?

Op dit moment hebben 39 basisschoollocaties zich ingeschreven voor het Cultuurmenu. Hiervan nemen 183 groepen deel aan het onderdeel Op bezoek. En 185 groepen krijgen een workshops Op school.

- **Blz.16. Hoeveel wordt er door scholen gebruik gemaakt van het cultuureducatieplatform?**
Alle deelnemende culturele organisaties aan het cultuureducatieplatform Lesson Up, delen de link naar LessonUp actief met alle scholen die een activiteit afnemen. De aanvullende lessen op deze activiteiten worden afgenomen. We kunnen desgewenst meer cijfers over gebruik opvragen bij LessonUp. Daarvoor is nog wat meer tijd nodig.
- **Blz 16: Digitale cultuureducatie platform. De komende jaren wordt dit uitgebreid naar het voortgezet onderwijs. Nu alleen nog voor het basisonderwijs. Wat is hiervoor de tijdsplanning?**
Museum 40-45, Onderwijsmuseum, Dordrechts Museum en het Hof hebben inmiddels al lessen voor het VO op LessonUp staan. Voor de zomervakantie wordt het digitale platform door de deelnemende organisaties en SOC geëvalueerd. Hierin wordt ook de uitbreiding van VO meegenomen.
- **Blz 16. Er wordt samen met het onderwijs gekeken hoe de cultuureducatie beter geïntegreerd kan worden. Is hier al een begin mee gemaakt. En hoe loopt het?**
*Ja, de integratie van cultuureducatie VMBO en MBO is al wel gestart. Zo zijn er binnen het MBO op dit moment via SOC twee structurele projecten. Ook andere culturele organisaties werken samen met het MBO. SOC start voor de zomervakantie met een wat uitgebreider onderzoek naar de huidige stand van zaken betreffende cultuureducatie en het MBO. Zowel aan de kant van de organisaties als aan de kant van het MBO. Met als doel om samen te werken aan de integratie van cultuureducatie in het MBO. Een voorbeeldproject van een succesvolle samenwerking tussen SOC en het MBO binnen de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit is een fotografieproject. Hierin staat het contact maken tussen studenten en ouderen centraal staat. Tweedejaars studenten van de opleiding 'Gezondheidszorg & Welzijn' (DaVinci) gaan na hun studie veelal de ouderenzorg in. Tijdens een aantal bijeenkomsten in het Parkhuis (samen met de opleidingsdocenten, zorgmedewerkers en een fotografiedocent) leerden student om via fotografieopdrachten contact te maken met de doelgroep. Dit project vindt nog voor de zomer voor de tweede keer plaats.
*Op het VMBO vinden verschillende projecten/CKV-dagen plaats waaronder de Cultuursafari en de Art Tech Tour. Dit gaat zeker niet slecht, maar er is meer mogelijk. Op dit moment worden de CKV-dagen en andere VO-programma's van SOC om die reden vernieuwd. Ook vindt er een onderzoek plaats door studenten n.a.v. de Cultuursafari. Hier wordt het VO bij betrokken (incl. VMBO). Met als doel meer verbinding tussen cultuureducatie, culturele organisaties en het onderwijs (al dan niet gerelateerd aan maatschappelijke thema's).**
- **Blz.16. Wanneer is te verwachten dat de Dordtse visie voor VO gemaakt is voor het Rijksprogramma School en Omgeving waar cultuureducatie een plaats in krijgt?**
In het tweede kwartaal 2024

- Blz. 18. Kunst, cultuur en sociaal domein: Wordt er inmiddels ook gebruik gemaakt van sociaal maatschappelijke dagbesteding via de WMO? *We hebben op dit moment geen gegevens over sociaal maatschappelijke dagbesteding via de WMO in de culturele sector.*
- Blz.20 We gaan nu voornamelijk niet in stenen investeren. Er moet veel nog gebeuren tav duurzaamheid. Hoe wordt dit meegenomen? En wat wordt er geïnvesteerd in onderhoud? *Zie p. 28: Verduurzamen vastgoed.*
- Blz. 20. We streven naar meer multifunctioneel gebruik. Zijn daar al ideeën over? *Ja, we denken bijvoorbeeld aan multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties, die op bepaalde momenten in de week leeg staan, waar ook bijv. amateurkunstverenigingen gebruik van kunnen maken. Of ateliers die te groot zijn om door één kunstenaar te laten huren als flexatelier inzetten of plek voor een makerscollectief/deelateliers. Muziekcentrum Fidus is al een mooi voorbeeld van gedeeld gebruik door verschillende verenigingen en muzikanten. Ook Broedplaats DOOR is er al een goed voorbeeld van.*
- Blz 21. Het Energiehuis: De synergie tussen de organisaties is gegroeid. Waaruit is dit op te maken. *Uit de gezamenlijke activiteiten en terugkoppeling in gesprekken en jaarverslagen. Wie bepaalt uiteindelijk wat er wel en niet mogelijk is? Dat bepalen partijen gezamenlijk en vanuit ieders verantwoordelijkheid, binnen wet- en regelgeving.*
- Blz 21: het project brugwachtershuisjes: Dit jaar 10 jarig bestaan. Zijn er nog ontwikkelingen te verwachten? Bijvoorbeeld de leegstaande huisjes op de Zwijndrechtse brug? De renovatie van de brug lijkt op zich te laten wachten. *Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen bekend. Rijkswaterstaat, de eigenaar van de brugwachtershuisjes op de Zwijndrechtse Brug, heeft aangegeven hier niet aan mee te willen werken. Beide brugwachtershuisjes zijn momenteel in gebruik. Het gebruik in combinatie met de bouwkundige indeling van beide brugwachtershuisjes laat nu geen ruimte voor medegebruik. Verder is de bouwkundige staat van beide brugwachtershuisjes dermate slecht, dat toegang door derden niet verantwoord wordt geacht. En tenslotte zijn beide brugwachtershuisjes nodig bij de voorbereidende werkzaamheden voor de renovatie van de brug.*
- Blz 21. Wat is de stand van zaken van het gebruik van de Biesboschhal? *Het pand is in beheer gegeven bij leegstandbeheerder Anna Vastgoedbeheer. In het pand zijn een aantal bedrijven/gebruikers tijdelijk gehuisvest. Aanvragen voor tijdelijk gebruik loopt via de leegstandbeheerder. De stand van zaken van verkoop / huur? Na het doorlopen van de nieuwe aanbestedingsprocedure, zoals omschreven in de RIB dd. 2 april 2024/ zaaknummer 2024-0033237, zal de verkoop/ verhuur opnieuw worden opgestart. Vooralnog is de verwachting is dat eind 2024 een gunning kan plaatsvinden.*
- Blz 22 kunst in de openbare ruimte. We borgen het beheer en onderhoud van kunst in de openbare ruimte. Hoe wordt dit vastgelegd? *Voor elk initiatief voor kunst in de openbare ruimte moet voorafgaand aan de besluitvorming ook de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud meegenomen worden in de besluitvorming. In het nieuw op te stellen beleid Kunst in de openbare ruimte wordt dit verder uitgewerkt.*
- Blz. 23. Waarom is het evenementen beleid buiten de cultuurnota gehouden. Waar wordt de verbinding gelegd? Want de evenementen zelf zijn nadrukkelijk een belangrijk onderdeel in de culturele sector. *Onderling zijn inderdaad verbindingen en die worden ook benoemd.*

Evenementen hebben echter ook verbinding met andere terreinen dan cultuur en specifieke vraagstukken. Die komen daarom in de visienota Evenementen aan bod, die wordt uitgewerkt in Evenementenbeleid.

- Blz.26. Waarom staat het Weeshuiskinder theater niet bij de specifieke organisaties? De criteria lezende vallen zij daar zeker onder. Sociaal maatschappelijk. Naar het buitengebied gericht. Verbinding met de zorg. *De tabel op p. 26 bevat de samenstelling van de huidige basisinfrastructuur. Deze samenstelling wordt in 2027/2028 geëvalueerd. We richten een open en transparant proces in, waarbij alle Dordtse culturele organisaties die voldoen aan de voorwaarden (zie bijlage 5 'Subsidiesystematiek') en passen binnen het beleid kans maken om toegevoegd te worden aan de Dordtse basisinfrastructuur.*
- Blz.34 Er is voor een deel van de uitgezette acties nog geen financiële ruimte. Hoe gaan we dit realiseren? *We zoeken naar kansen vanuit andere overheden en fondsen en in Perspectiefnota 2026 komt meer duidelijkheid over financiering voor de periode vanaf 2026.*
- Blz 34: We stimuleren organisaties om hun bronnen van inkomsten te verhogen. In welke vorm wordt hieraan gedacht? *Bijvoorbeeld door kaartverkoop, sponsoring, fondsen*
- Blz 35, Ravijnjaar. Dit kan leiden tot noodzakelijke ombuigingen in de begroting voor cultuur. Heeft de raad invloed op deze ombuigingen en heeft men al nagedacht in welke vorm dit wordt gegoten? *Bij de Perspectiefnota 2025, die u binnenkort ontvangt, volgt een procesvoorstel voor de keuzes die in 2025 moeten worden gemaakt.*

Nog enkele algemene vragen:

- Wat valt er te zeggen over de actieve en passieve participatie van specifieke doelgroepen met bijvoorbeeld een culturele achtergrond in culturele activiteiten en wat wordt er gedaan aan culturele uitwisseling?
Er zijn diverse culturele activiteiten gericht op specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld prikkelarme theatervoorstellingen van de Vertelfabriek). ToBe biedt een gevarieerd aanbod aan cursussen, waaronder ook voor mensen met een handicap. Ook in het programma van bijvoorbeeld Kunstmin en Bibelot wordt met voorstellingen en concerten ingespeeld op voorkeuren van diverse groepen. Verder worden er ook verbindende culturele activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld het initiatief van dirigent Patrick van der Linden van Ars Musica en van Merwe's Oratorium Vereniging. Daarbij konden wijkbewoners in Krispijn via de buurthuizen de Buitenwacht en de Groeituinen meedoen aan koorrepetities. Samen met koorleden studeerden zij liederen in uit verschillende culturen. Het slotstuk was een concert in het Dordrechts Museum waar veel inwoners van Krispijn op af kwamen.
- Doelgroepen In de cultuurnota wordt veel gesproken over het betrekken van nieuwe doelgroepen bij de cultuur. Her en der lees je dat het misschien om jongeren gaat, of ouderen of mensen in de wijken. Een beter overzicht van doelgroepen en welke we nu wel of niet bereiken met onze cultuur is wenselijk.
Dat klopt. Daarom staat als actiepunten dat we twejaarlijks publieksonderzoek uitvoeren met het culturele doelgroepenmodel (zie p. 14 en bijlage 3).
- Samenwerken In de nota wordt vaak gesteld dat samenwerking tussen organisaties wenselijk is. Punt is echter wel dat vanuit een organisatie samenwerking zin moet hebben en een

concreet doel. Kan dit beter worden uitgewerkt? *Samenwerken stimuleren we op diverse manieren, bv door voortzetting Cultureel Platform en Netwerk Amateurkunst, leggen van verbindingen door cultuurmakelaar en cultuurverbinders.* Daarbij moet samenwerking vanuit een organisatie en anders gebeurt het voor de Bühne en zal het niet structureel zijn.

- In de nota wordt gesteld dat veel amateurverenigingen last hebben van teruglopende ledenaantallen en het lastig is om inzet van vrijwilligers te vragen. Ook de bezetting van de besturen laat vaak te wensen over. Is het mogelijk dat de gemeente zorgt dat de expertise wordt aangedragen om met dit soort ontwikkelingen om te gaan? *Centrum voor vrijwillige inzet INZET078! Ondersteunt hierbij.* Naast adviezen hieromtrent moet er ook implementatiekracht zijn. Dat wil zeggen dat er ook vaak inzet van betaalde menskracht nodig is om een bestuur van een organisatie langdurig te begeleiden en te helpen uit impasses te komen, waar ze zelf vaak de weg niet uit weten of er niet aan toekomen
- In alles ademt de Cultuurnota de nadruk uit op de stad. Dat is begrijpelijk omdat de gemeente moet staan voor de stad. Maar cultuur stopt niet bij de stadsgrenzen en daar zit een belangrijk dilemma. Twee voorbeelden: Bij het Dordrechts Philharmonisch komen een aardig aantal muzikanten van buiten Dordrecht, dat geldt misschien nog wel het meest voor de top-muzikanten. Voor Pictura geldt ook dat haar leden-kunstenaars uit Dordrecht komen, maar ook uit Rotterdam, Brabant enz. Samenwerking met omliggende gemeenten waarin zwaartepunten van het cultuurbeleid gezamenlijk bepaald kunnen worden zou mooi zijn. Behalve dat er nu meer met Rotterdam wordt samengewerkt, wordt er ook nog gekeken naar andere gemeenten? *Vanuit het principe van het culturele ecosysteem zijn zeker ook verbindingen buiten de stad van belang. Zo hebben we ook met gemeenten uit de regio Drechtsteden contact en we kijken waar we komende jaren meer kunnen samenwerken. Voor kennisdeling maken we ook gebruik van het landelijke beleidsnetwerk Hermes. Organisaties zoeken ook zelf meer samenwerking buiten Dordrecht. Een mooi voorbeeld van dergelijke samenwerking is ook de Theaterdelta Gouda-Leiden-Dordrecht.*
- Voor de culturele sector gaat een aantal codes gelden. Van organisaties in de sector wordt verwacht dat ze deze gaan toepassen en er zelfs verlies van financiële ondersteuning dreigt als dat niet het geval is. De grote culturele organisaties, zoals het Museum hebben de kennis en de financiën voor het toepassen van deze codes, dat geldt niet voor de kleinere organisaties. Bij de kleine organisaties is er op dit moment onvoldoende kennis over de codes, dus is het belangrijk daarin te investeren en de gemeente kan daarin helpen. Hoe denkt de gemeente dit te gaan doen? *We gaan met de organisaties bespreken op welke manier we hen kunnen ondersteunen en welke kennis we nog kunnen delen. In ieder geval willen we in september we in samenwerking met Pictura binnen het Cultureel Platform een bijeenkomst organiseren over de Fair Practice Codes. Ook is er binnenkort een kennisatelier over inclusie en toegankelijkheid voor evenementenorganisatoren en de culturele sector.*
- Op pagina 27 wordt genoemd dat bijvoorbeeld het invoeren van de code fair practice leidt tot hogere kosten voor organisaties waar op dit moment kunstenaar-professionals onderbetaald worden. Er staat op dezelfde pagina dat we dan maar genoeg moeten nemen met een kleiner cultureel aanbod. Hoe verhoudt zich dat met andere ambities? *Ook met een kleiner aanbod aan culturele activiteiten lijken deze ambities haalbaar.*
- De gemeente bezit veel vastgoed zoals het Energiehuis enz. Hoe worden deze gebouwen toegankelijk voor mensen met een beperking? Niet alle gebouwen lijken hiervoor geschikt.

De gemeente heeft als eigenaar van vastgoed de plicht om gebouwen met een publieke functie (bijvoorbeeld stadskantoor, Energiehuis) toegankelijk te maken voor iedereen. Hierin heeft zij een gedeelde verantwoordelijkheid met de gebruiker/huurder van het betreffende vastgoed.